

Poraz Anglije na Norveškem - Chamberlain obsoja Nemce

Dve nazijski armadi, ena prodirajoča iz Oslo, druga iz Trondheima, se združili. — Izgledi za zaveznicu na Norveškem do skrajnosti padli. — Posledice poraza utegnejo vplivati tudi na druge nevtralne države.

Berlin, Nemčija. — Vrhovna nemška vojaška oblast je izdala ta terek poročilo o poteku vojne na Norveškem, ki je sicer kratko, a vsebuje tako važno vest, da je upravičeno vzbudilo v Nemčiji sami zmagoslavno veselje, v zavezniških državah pa potlost. Poročilo namreč pravi, da sta prišla v stik oba oddelka nemških čet, od katerih je eden podiral od juga proti severu, drugi pa od nasprotni strani.

Ako je ta vest resnična, — in zelo verjetno je, da je, kajti, kakor se sliši iz Londona, se tudi tam neuradno potrjuje — potem to pomeni, da so si Nemci zasigurali skoraj nepremagljivo pozicijo in kontrolno nad celo južno in glavno polovico Norveške. Počaka, kjer ste se združili obe nazijski armadi, je pri mestu Storen. Ena kolona je prodirala od Oslo navzgor ter je torej v dveh tednih napravila pot 250 milj, druga pa je napadala od mesta Trondheim, katerega je zavzela že takoj ob prvem napadu na Norveško. Angleške čete, ki so se postavile nasproti tema dvema armadama, so se izkrcale v mestu Andalsnes ter od tam prodirale po dolini do mesta Dombas in od tam proti severu, kjer so bile zdaj porazene pri mestu Storen, kakor trdi omenjeno poročilo.

Ta poraz pomeni, da je zdaj Anglija izgubila priliko, da bi mogla zavzeti mesto Trondheim in z njim eno večjih pristanišč. Dalje pa je v resni nevarnosti tudi njena ekspedicija v mestu Namsos, ki leži severno od Trondheima, kajti Nemci bodo imeli zdaj neovirano zvezo, da bodo lahko poslali iz mesta Oslo tja ojačenja. Končni rezultat bo, da se bo cela norveška ekspedicija zaveznic izjalovila.

Posledice tega poraza so dokaj očitne. Predvsem bodo Norvežani sami uvideli, da je brezuspešno, boriti se proti Nemčiji in bodo prenehali še s tistim malim odporom, ki ga njih slabo organizirane čete zdaj kažejo. Sploh, kakor se čuje, je norveško prebivalstvo kaj malo veselo tega, da se vojna vodi na njegovem ozemlju, in je kralj Haakon baje napovedal Nemčiji vojno le zato, ker so mu Angleži zagotovili, da bodo poslali tja tako močne čete, da bodo sigurno nazije pregnali.

Norveško zaupanje v Anglijo bo s porazom do skrajnosti omajano. Na podoben način pa bo ponovno padel angleški prestiž tudi v drugih nevtralnih državah, kajti to bo zopet en dokaz, da vsaka država propade, kateri Anglija obljubi "pomoč." Vtis, ki ga bo to napravilo zlasti na balkanske države, bo naravnost porazen in tamkajšnji odpor proti Nemčiji bo sorazmerno padel. Enako se bo gotovo tudi Švedska požurila, da upo-

IZREDNO ZASEDANJE

Governer priporoča zvišanje starostne pokojnine.

Springfield, Ill. — Izredno zasedanje illinojske državne zbornice, glede katerega je bilo toliko prepira ob času, ko je bil izdan zanj proglas, se je otvorila ta terek. V posebni poslanci je governer Horner, ki ni prišel osebno pred zborovalce, priporočal, naj zasedanje odobri zvišanje starostne pokojnine ter poskrbi potrebni sklad za to. Kakor znano, je bil za to zasedanje izdan poziv od Hornerja in nato še od podgovernerja Stelleja; zadnji je namreč samega sebe proglasil tedaj governerjem, češ, da je Horner nezmožen. To pa se je pripetilo v vroči kampanji pred primarnimi volitvami in se utegne zdaj vse "pozabiti."

ORKAN PODIRAL POSLOPJA

Pontiac, Ill. — Strahovit orkan je zadivjal zadnji ponedeljek nad okolico tukajšnjega mesta, ki je razdejal in odnesel število farmerskih poslopij. Deloma je bilo od njega prizadeto tudi mesto samo. Vihar je zahteval eno smrtno žrtev, in sicer 45 letnega farmerja Fred Weberja, katerega poslopja so bila tako zdelana, da ni kos na kosu ostal. Bolj ali manj resne poškodbe je utrpelo 19 oseb, materijalna škoda pa se računa na \$100,000.

PRED SMRTJO HOTEL VIDE TI POROKO

Monroe, Mich. — V neki bolnici je zadnji ponedeljek umrl tukajšnji župan A. W. Karch. Nekaj ur pred smrtjo pa je še prisostvoval poroki svoje hčere. Ko je mož videl, da se mu bliža konec, je naprosil svojo hčer, naj se takoj izvrši njena nameravana poroka, da jo bo še on lahko videl. Zelja se mu je izpolnila.

MORSKI PROMET VIŠJI KLJUB VOJNI

Washington, D. C. — Zakladniško tajništvo je zadnji ponedeljek objavilo, da je ameriška pomorska plovba dosegla tako višino, na kakoršni ni bila že deset let. Ta napredek je presenetljiv, ako se pomisli, da je ameriškim ladjam prepovedano zaradi vojne pluti v severni in srednji del Evrope, s katerim so imele prej živahen promet. Oživila pa se je zato plovba s Sredozemljem, južno Ameriko, Afriko in Azijo.

stavi z naziji čim najboljše odnošaje, da je ne zadenena usoda, kakor je Norveško.

RUSIJA SE NE UKLONI

Trgovina med njo in Nemčijo je njena zadeva, pravi.

London, Anglija. — Sovjetski poslanik Maiski je v ponedeljek zvečer podal angleškemu zun. ministru odgovor na njegov predlog, da se med Anglijo in Rusijo podvzamejo razgovori za novi trgovinski pakt. V odgovoru travi Rusija, da je pripravljena za te razgovore; dalje, da je tudi pripravljena, garantirati, da se iz Anglije uvoženo blago ne bo oddajalo Nemčiji. Docela nasprotna pa je temu, da bi se v paktu kaj določalo, kake trgovske odnošaje naj bi imela Rusija z Nemčijo. O tem se niti govorilo ne bo, povdarja nota.

PROMETNE NESREČE SE MNOŽE

Washington, D. C. — Število žrtev, ki jih avto pobije v Zed. državah vsako leto, je najbrž višje kakor pa število padlih vojakov na evropski zapadni fronti. Tekom prvega četrtletja tega leta je namreč širom dežele izgubilo v prometnih nesrečah življenje nič manj kakor 7,200 oseb. Alarmantno je to število še zato, ker je za okrog 450 višje kakor v istem času lanskega leta ter torej kaže, da se take nesreče množe, namesto, da bi se preprečevale.

FRANCOZI MORAJO MOLČATI

Pariz, Francija. — Vojaške oblasti so zadnji ponedeljek ponovno opozorile francosko prebivalstvo, naj drži jezik za zobmi, po domače povedano, češ, da bi utegnili vsaka slučajna nepremišljena opazka o vojaških pripravah priti na ušesa Nemčiji ter ji služiti. Za klepetanja o vojnih zadevah v kavarnah, na vlakih in po drugih javnih prostorih so določene stroge kazni. Obenem se ljudstvo opozarja, naj bo pripravljeno, da bojev na Norveškem ne bo tako kmalu konec.

AMERIKANKA SLUŽI KOT ŠOFERKA

Rim, Italija. — 26 letna Beatrice Phillips, hči ameriškega poslanika v Rimu, je zadnji ponedeljek odpotovala v Francijo. Odločila se je, da bo tamkaj služila kot šoferka v organizaciji "American Friends of France," da bo pomagala beguncem.

ŠVEDI SE RESNO PRIPRAVLJAJO

Stockholm, Švedska. — Iz priprav, ki jih vodijo Švedi, se razvidi, da je ta država odločena, da se bo bojevala, ako bo potrebno. Vlada je pred kratkim razpisala državno posojilo za obrambni sklad v znesku okrog 118 milijonov dolarjev in prispevki stalno prihajajo. Večje svote so podpisali kralj Gustav ter njegov sin in vnuk.

NAZNANILO NAROČNIKOM

Ker obhajamo ta četrtlek zapovedan cerkveni praznik, Vnebohod, ne bo izšla petkova številka našega lista.

KRIŽEM SVETA

Amsterdam, Nizozemska. — Urednik nekega tukajšnjega, nazijsko usmerjenega lista je bil zadnji ponedeljek aretiran. Pri preiskavi na njegovem domu so našle oblasti množino protijudovskega propagandnega materijala.

London, Anglija. — Iz Švedske so prišla v ponedeljek poročila, da je bilo ob tamkajšnji obali zadnje dni potopljenih pet nemških ladij. O dveh transportnih ladjah se poroča, da so "izginile" potem, ko so se slišale eksplozije.

Hongkong. — Kitajci poročajo, da so dosegli nove uspehe proti Japonski na več frontah, dočim so njih avtoplani vrgli število bomb na železniško progo Peiping-Hankow ter povzročili znatno škodo.

V NEMČIJI OBČUTNO MANJKA GASOLINA

Berlin, Nemčija. — Večina razpoložljivega gasolina gre točasno na Norveško v vojaško uporabo in zato ga v Nemčiji sami občutno primanjkuje. Taksijev je le malo na cestah in še ti morajo po en dan na teden stati na razpolago na policijskih stražnicah ter sprejemati le najbolj nujne slučaje. Zdravniki dobivajo za svoje avtomobile gasolina največ po pet galonov na mesec.

BOJ NARODA PROTI NARODU

Chamberlain se zdaj javno izrazil, da velja vojna ne samo Hitlerizmu, marveč celemu nemškemu narodu.

London, Anglija. — Ne ve se sicer, ali so angleške vladne osebnosti v začetku vojne v resnici pričakovale, da se bo nemško ljudstvo dvignilo proti Hitlerju in njegovemu režimu, ko so povdarjale, da je šla Anglija v vojno le proti Hitlerizmu in ne proti Nemcem, ali pa je bila to le fraza, da si pridobe naklonjenost ostalega sveta; res je le, da so začele te osebnosti druga za drugo preklicavati to geslo in zdaj izjavljajo, da se vodi vojna proti Nemcem kot takim.

Tako izjavo je podal pred kratkim bivši lord admiraltete, Duff Cooper, in za njim je zdaj prišel še Chamberlain sam. V terek je v parlamentu dejal, da "nemško ljudstvo mora izprevideti, da odčnost za podaljševanje vojne in za trpljenja po njej padenanj v enaki meri kakor na nazijske voditelje."

Nekateri poslanci laboritov so proti temu protestirali češ, da se bo morala zdaj pričeti propaganda, da se angleško ljudstvo prepriča, da so vsi Nemci enako slabi, kakor so nazijski voditelji, na kar je več drugih poslancev zakričalo: "Saj tudi so!" Tako se polagoma odstranja krinka in se kaže, da velja boj naroda proti narodu, iz česar zna priti novi Verzaj in nato nova vojna, itd., itd.

Iz Jugoslavije

Na Holmecu blizu Prevalj, kjer so pred leti zasuli komaj dobro začeti premogovnik, so zopet v večjem obsegu pričeli z delom. — Dvakrat se obesila, da bi ne prišla na občino. — Smrtna kosa. — Druge vesti.

Holmeški rudnik

Prevalje, 27. marca. — Pred dobrima dvema letoma je pričel tukaj na meji Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana iskati in kopati premog. — Holmec, ki je od Prevalj oddaljen le dobre pol ure, je že dolgo znan kot ležišče premogovne žile. Saj so že pred petnajstimi leti tu kopali premog, pa je podjetje iz neznanih razlogov prenehalo z deli. Rovi so se zasuli in kmalu ni bilo več sluha ne duha ter vidnih znamenj, da je tu sploh kedaj premogovnik eksistiriral.

Poleti leta 1937. pa je že nekdo z malo družbo na Holmecu začel iskati in posrečilo se je najti premog in bogate žile. Vendar so se ta raziskovanja delala na drugem kraju ter so se morala zaradi pomanjkanja tehničnih priprav, ali bolje povedano zaradi pomanjkanja kapitala, ustaviti. Kot resen interesent in kupec je še tisto jesen postal Prometni zavod za premog v Ljubljani. Družba je z uspehom prevrtila in preiskala vsa rudniška polja, dokler ni našla primernegega prostora tik ob državni cesti, kjer je tudi postavila poslopja za obrat in seveda tudi rov. Ko se je o tem raznesla govoriča, so se že pričeli javljati in to kar v trumah naši najrevnejši in najbednejši iz Leš. Podjetje — za kar gre topla in javna zahvala obratovodju g. Lazniku — je pričelo sprejemati delavstvo postopoma, kolikor so pač potrebovali, iz Leš.

Spominjamo se še, pogosto grozno revščine na Lešah, o kateri je pogosto poročal tudi naš list. Kaj se pravi biti malone vsa vas brez dela, brez kruha, ve le malokdo. Na občini si lahko videl dan za dnem trume družinskih očetov, proseč za delo, matere s kopicco otrok proseč kruha. In danes lahko mirne duše priznamo, da so skoro vsi bivši leški rudarji zaposleni na Holmecu, zato je pa tudi občina z delavstvom vred hvaležna podjetju. Res je, da ni bogve kakšen zaslužek, ali dcastvo rado hodi, pa če tudi po uro daleč na "siht" po kruh.

V enem dnevu se dvakrat obesila

Maribor, 27. marca. — V Loki pri Framu se je pripetil tede dni naslednji tragičen dogodek: Jožefa Bučar je živelja 17 let v divjem zakonu z Antonom Gradišnikom, s katerim je imela štiri otroke. Otroci so še majhni ter je skrbelja za nje v glavnem njihova mati. Pred nedavnim časom pa je Bučarjevo zadela kap ter je ohromela na polovico telesa.

Ni jih poslušal

Tridesetletni delavec Jože Zavrl iz Kresniških Poljan se je vračal iz vlaka v Jevnici proti domu. Koračil je kar po progi, dasi so mu znanci svetovali, naj hodi raje po cesti. Odgovoril jim je, da mu je progla dobra znana in odšel je v temo. Ni še prehodil 300 metrov, ko je pridrvel za njim tovorni vlak, kateremu se je Zavrl premalo umaknil, tako da je prišel z desno nogo pod vlak, ki mu jo je odrezal nad gležnjem.

S kolesa je padla

Nedavno je padla s kolesa 28 letna šivilja Josipina Strškova iz Mestinja. Padec je bil tako hud, da je morala radi posledic v celjsko bolnico.

VOJAK VISOKO ZRASTEL

Kakor vsakomur drugemu je ta vojak, ki ga kaže slika, padel vsled svoje velikosti v oči tudi angleški kraljici Elizabeti, ko je nedavno obiskala vojaške čete neke v Angliji, ter mu je, kakor se vidi, posvetila posebno pozornost.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Ustanovljen leta 1891.

Established 1891

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponekdajkov in dnevoev po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Naročnina:	
Za celo leto	\$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	\$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75
Posamezna številka	3c

Subscription:	
For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Glodanje od znotraj

Svoboda in demokracija sta za vsakega svobodoljuba dragoceni zadevi. V okviru teh je edino mogoče vsestranski miselni, duševni, gospodarski in političen razvoj ljudstev. Kjer prave svobode in demokracije ni, tam vsestranskega napredka ni iskati, ker ga ni. Tam vladajo le izvoljene skupine, ki so si znale osvojiti oblast in tako sede na konju in diktirajo ter izkoriščajo druge. V takih deželah imajo svobodo le izvoljeni krogi, širše ljudske mase so pa podrejene takim vladajočim skupinam, ali celo posameznemu diktatorju, kakor je že slučaj.

V Združenih državah nahajamo svobodo in demokracijo nad zadnjih 160 let, kakoršne ne najdemo, ali vsaj malo kje drugje po svetu. Seveda v družabnem, gospodarskem in političnem oziru se ta svoboda in vseh koncih in krajih izrablja tudi v tej deželi. Vendar pa na splošno svet enake svobode, kakor jo uživamo v Združenih državah, nima. To stoji.

Ta svoboda in demokracija pa bode v oči premnoge omissljenike raznih tujih "izmov", ki se jih zanaša po raznih agentih iz tujezemstev v to deželo. Že več desetletij vstrajno izpodkopava temelje svobodi in demokraciji v Z. D. radikalni komunizem. Zadnja leta pa to poskušajo celo novi "izmi", kakor nazizem in celo fašizem. Nobena tajnost ni več, da so v vsakem industrijskem mestu in okolišu organizirane komunistične celice, ki delujejo točno po navodilu centralne narodne komunistične stranke v Ameriki, ki jo vodi strankin tajnik Browder. Ta pa je več ali manj podrejena Moskvi, kjer sedi komunistični glavav Stalin. Vse nitke vodijo v njegove roke in njegov diktat se skuša izvajati in širiti po tej deželi. V Ameriki imajo tri komunistične dnevnike v angleškem jeziku. Mnogo tednikov in mesečnikov. Brošur pa se raztrosi med mase na milijone izvodov mesec za mesecem. Komunistični govorniki se poslužujejo celo radia in vseh najnovejših sredstev.

V manjšem obsegu seveda so zadnjih par let skušali razplesti tudi nemški naziji svojo propagando v tej deželi. Organizirali so celo mladinsko nazijsko organizacijo, kjer so ubijali v glave tukaj rojene nemške mladine nazijsko miselnost in slepo pokorščino do firerja Hitlerja. Kjerkoli na svetu je Nemec, tam je tudi košček Nemčije, so zabijali nazijski agenti in učitelji tukaj rojeni mladini.

Vse to se ni godilo v Rusiji ali Nemčiji, pač pa tu v Ameriki, ki je vendar suverena samostojna država. In vendar se nobenega ne preganja, dasi bi bilo čisto na mestu, da bi Uncle Sam prijel za palico in take nepridiprave, ki niso zadovoljni z svobodo in demokracijo, ki jo nudi vsakemu Američanu, nagnal iz dežele. Tako visoka strpnost je mogoča le v popolnoma svobodni in demokracijski deželi, kakor so Združene države. Naj poizkusi kak Američanec iti propagirati našo svobodo in demokracijo n. pr. v Nemčijo ali Rusijo! Kako bi ga tolerirala Stalin in Hitler? Ne bi dolgo trave tlačil, ne dihal. V Ameriki se vse to tolerira — preveč tolerira!

Poreče kdo: prava demokracija in svoboda mora vse prenesti. Yes, soglašamo s tem. Ampak dovoljevati nekaj takega, kar n. pr. komunisti v Ameriki delajo in pripravljajo in širijo, je pa nevarna reč. Diesov preiskovalni odbor je odkril prav resne stvari. Potom komunističnih celic se dela za strmgolavljenje vlade v deželi, katere naj bi se polastili komunisti. In kako premeteno in načrtno. Komunistična stranka že več let priporoča svojim pristašem, da naj si na vsak način najdejo pot do vladnih odgovornih služb. Tako pravi poročilo, da je že več gorečih komunistov na višjih odgovornih mestih. Na drugi strani imajo naročilo komunistični pristaši, da se vpišujejo v vse razne unije in naj skušajo priti v vodstvo istih. Zakaj vse to? Hm, ali ste slepi? Zato, da kadar bi prišlo do neredov ali uporov, bi bili komunistični somišljeniki že v uradih in bi se istih enostavno polastili. Tako bi prišla oblast ob ugodni priliki na migljaj v njihove roke in predno bi se dežela zavedla, bi že bila pod komunističnim klobukom in srp in kladivo bi se pojavil na naši zastavi. Yes, svoboda in demokracija sta idealno lepi, ampak svoboda, ki dovoli, da jo kdo uniči v njeni lastni hiši, je

slepa in neprevidna! To kar se vrši že več zadnjih let v Ameriki in kar ameriška svoboda tolerira in trpi, da tu delajo komunisti in pristaši drugih raznih izmov, je v teh razburkanih časih zelo nevarna reč.

Dejstvo postoji, da sta Sovjetska Rusija in nazijska Nemčija točasno zaveznici. S tema dvema je v gotovi zvezi tudi Japonska, ki je že odnekad neprijazna Ameriki. In med tem, ko sedijo komunistični somišljeniki na odgovornih mestih po uradih, kdo more verjeti, da ne bi kdo izmed teh ugajal nevarno vohunstvo? Če poročajo svoji stranki vse druge aktivnosti, kdo more zanikati, da ne poročajo lahko tudi vse razne tajnosti kot o obrambi, vojaških tajnostih, itd. Allright, če vodijo niti komunističnih pristašev v centralno komunistično stranko, vodijo odtam niti v Moskvo. Odtam pa zavéznikom in prijateljem Sovjetske Rusije. Ali se pri tem komu odpirajo oči, kaj to pomeni za to deželo? Potem se pa kdo čudi odkod pridejo tajna poročila!

Merodajne oblasti v tej deželi bodo če imajo kaj razuma, prisiljene seči po močni metli in bodo začele pometati vsaj na važnih in odgovornih mestih. Taki ptiči, ki imajo zveze z organizacijami, katerih niti vodijo v Moskvo ali kam drugam, ne spadajo na nobeno odgovorno mesto in ne zaslužijo drugega, kakor da jih Uncle Sam pošlje uživati svobodo in demokracijo v Sovjetsko Rusijo ali v Hitlerjevo Nemčijo. Tam je njihov paradiz in ga naj gredo uživati, Ameriko pa naj puste v miru in njeno svobodo in demokracijo!

JUGOSLOVANSKI RADIO PROGRAM V SOBOTO 4. MAJA

New York, N. Y.

V pismih, ki smo jih prejeli od našega velikonočnega radio programa, se je vsakdo izrazil, da bi želel še večkrat in bolj pogosto slišati slovenski radio program in da bi naj trjal vsaj pol ure.

Kakor sem že enkrat poprej omenil, je zelo težko dobiti prostora na kaki veliki radio postaji. Veseli me pa naznaniti rojakom, da bomo začeli izvajati jugoslovanski radio program, ki bo izvajal vsako soboto od 3:45 do 4:00 popoldne po vzhodnem času na lokalni radio postaji WBNX 1350 kc. — Prvi teh programov se bo izvajal v soboto 4. maja ob 3:45 do 4:00 P. M. po vzhodnem času. Na programu bodo imeli priliko nastopiti Slovenci, Hrvatje in Srbi s solo petjem ali zborovim petjem. Vsakdo ki bi se rad pridružil k našemu programu, solisti ali pevski zbori, naj piše meni, za pojasnila.

Ta program se seveda ne bo slišal tako daleč, kot se je slišal naš velikonočni program na WEAF. Slišati bi se pa moral v državo Connecticut, Pennsylvania in seveda v okoliščini New Yorka. Zelel bi, da bi vsi tisti, ki bote ta program slišali, meni pismeno sporočili in izrazili svoje mnenje o programu. Pišite na sledeči naslov: Jerry Koprivsek, Jr., c. o. Station WBNX — 260 East 161st Street, New York, N. Y.

Upam, da vam bo ta program ugajal in prosim za vašo podporo. Če želite slišati jugoslovanski radio program

vsako soboto, je to odvisno od vas, dragi rojaki. — Toliko se govori o združenju naših društev in drugih organizacij. — Upam, da bo naš radio program pripomogel k temu cilju in pripomogel zlasti kar se tiče uspehov in napredka našega kulturnega življenja v New Yorku.

Obenem se hočem javno zahvaliti vsem pevcem našega cerkvenega pevskega zbora, kakor tudi članom društva "Slovan," za njihovo sodelovanje in trud posameznih članov pri vajah in nastopu prvič za naš velikonočni nastop v radio programu, za cerkveno petje, kakor tudi za opereto "Mlada Breda." Vsak član in članica je več kot priznanja vreden in jaz kot pevovodja, kot tudi ostali Slovenci, smo lahko ponosni na uspehe teh naših pevcev.

Hvaležen sem tudi listu "Amerikanski Slovenec" in vsem drugim listom, ki so objavili poročila o našem programu, kakor sem tudi hvaležen Mr. Anthony Svet-u, kot poročevalcu o vseh prireditvah. — Končno se hočem tudi zahvaliti vsem našim rojakom, ki ste nam pisali iz vseh krajev širne Unije na radio postajo o našem velikonočnem programu, še posebno Slovence v Kansas City, odkoder smo dobili največ pisem. Prejeli smo pisma celo iz daljne Kalifornije, Montane in več drugih oddaljenih držav, kjer žive naši rojaki, da so tako z užitkom poslušali naš velikonočni program. Nekateri ste želeli, da bi zraven velikonočnih zapeli kako narodno. — Po mojem mnenju se na takem programu more peti le

cerkvene pesmi, ker je pač program cerkven, ali same narodne, kadar je program narodnih pesmi, ne pa oboje skupaj. Kako bi naj izgledalo, če bi zbor zapel "Gospod je vstal, Aleluja," takoj na to pa narodno "Pod okencem sva se srečala in milo sva se gledala." — To je torej moje mnenje. — Drugič bomo mogoče dobili pol ure časa in vam bomo zapeli vse ta "luštne" narodne pesmi, za spremembo, da bote vsi veseli.

Omenil bi še, da lahko dobite naš velikonočni program na gramofonskih ploščah. Ako se zanimate za to, pišite meni za pojasnila in povejte, ali imate navaden gramofon, ali na elektriko. Naslov je Jerry Koprivsek, Jr., 416 East 9th Street, New York, N. Y.

Pozdravljeni bratje in sestree Slovenci, Srbi in Hrvatje. Jerry Koprivsek, Jr.

TO IN ONO IZ LA SALLE

La Salle, Ill.

Dne 22. aprila popoldne ob 4:30 se je bralo v domačem lokalnem listu "The Daily Post-Tribune," da sta se še lansko leto meseca septembra v slovenski cerkvi sv. Roka poročila pridna pevka cerkvenega pevskega zbora, hčerka Mr. in Mrs. Baznik Miss Evelyn Baznik in Jack Kastigar, sin Mr. in Mrs. Ludvik Kastigar, ki so s sinom živeli na Union Street. Oba ženin in nevesta sta od dobrih staršev in vama v imenu pevskega zbora prav iz srca častitam z željo, da bi oba hodila po pravi poti zakonskega življenja. Bog z vama mlada Slovence. — Tako sta storila tudi Miss Louise Marscak in Mr. Carl Matuk, ki sta se poročila lansko leto v avgustu v St. Pavel Catholic Church v Burlington, Iowa. Poročil ju je Rev. John Glen. Tudi vama mlada zakonca častitke.

V nedeljo 21. aprila so pa obiskali našo naselbino pionirski prijatelji iz Jolietta in sicer Mr. in Mrs. Joe Slapničar s hčerko Pavlino, ki so prišli na obisk k družinam Mr. in Mrs. Joe Bratte in Mr. in Mrs. Avgust Bratte. Mr. Joe Slapničar je jako dobro izučel kamnosek in dela prav krasne in umetne nagrobne spomenike. Njegovo imenitno delo vsakdo pohvali. Omenjeni so obiskali tudi mene v dolini, za kar jim prav lepa hvala.

Posebno novo je pa to, da se vaš zastopnik Amerikanskega Slovence in Novoga Sveta selj iz one doline na hrib pod št. 1101-5th Street. Je tam prav lep prostor in bomo tam nadalje vodili gostilno. Omenjeni prostor se prav lahko najde, ker je bližje slovenske cerkve sv. Roka.

Rojakom v La Salle, Oglesby, De Pue, Peru in drugod se sporoča, da gre pevski zbor Soča dne 19. maja v Chicago, kjer se bo vršil velik spomladanski koncert v Stefnik dvorani na 2448 So. Pulaski Rd. Zbor Soča vas vabi, da se po možnosti udeležite cmenjenega koncerta. Ob tej priliki tudi lahko obiščete

prijatelje v Chicagu. Vstopnice si lahko že sedaj preskrbite pri članih zbora Soče ali pa pri Ant. Strukel na 1101 5th Street. — Stanejo 40c. — Nadalje vas pevci zbora Soče vabijo na domačo zabavo ali koncert v nedeljo 5. maja v dvorani Narodnega doma popoldne.

Dne 13. aprila so pa otroci Mrs. Frances Meglen in drugi pripravili za njih 70 letnico prav lep party gori v šolski dvorani. Tukaj je bilo zopet lepo število Slovencev in Slovenk zbranih, ki so prišli častitat priljubljeni pionirski mami. Tudi jaz vam v imenu cele fare prav od srca častitam in želim, da bo v zdravju in zadovoljnosti slavili tudi 100 letnico. Bog vas živi Mrs. Meglen!

V St. Mary bolnišnici se nahajata dva naša rojaka in sicer Mr. Louis Buchar, dobro poznani muzikant, ki se je moral podvreči operaciji in pa Mr. Frank Struna, ki je težko bolan. Vsi jima želimo da bi se skoro zdrava zopet povrnila na svoje domove. — Pozdrav čitateljem in naročnikom tega lista.

Anton Strukel, zast.

VESTI IZ MINNESOTE

Ely, Minn.

V cerkvi sv. Antona Padovanskega sta bila poročena po g. župniku Rev. Fran. Mihelčiču Anton Omrza in Marija Dejak. Mlada poročena sta pohajala v višje šole v Ely ter imata oba še živeče in zdrave starše. — Novoporočencema častitke!

Dne 20. aprila je v St. Mary bolnišnici umrla vsled ponerečene operacije Francička Fink, v starosti 52 let. Doma je bila iz vasi Loka, fara Žalana. Prvič je bila poročena z Fr. Miklavčičem. V Ely zapuščena soproga Martina Finka, dva sina Johna in Franka, tri hčere Mrs. Peček, Mrs. Champa v Chicago, Ill. in Mrs. Paulos v Duluthu. Bila je članica društva Marije Čistega Spočetja št. 120, JSKJ. in podružnice SZZ. št. 23. Člani obeh društev so se v polnem številu udeležili pogreba dne 24. aprila z zastavami. Vsem sorodnikom naše sožalje! — Pokojna zapuščena v Clevelandu brata Drobnič, ki se vsled bolezni ni mogel udeležiti pogreba svoje sestre. V Sloveniji pa zapuščena sestro. Operirana je bila v bolnišnici v Duluthu Mrs. Jos. L. Grahek z 844 Sheridan Street East. Operacija je srečno prestala in se že nahaja doma na potu okrevanja.

KAJ VSE POČNO KOMUNISTI

V Baslu je bil nedavno aretiran z nani komunist Hofmayer, ki je bil v Italiji obsojen na 10 let ječe zaradi komunistične propagande. Hofmayer in njegova žena, ki je bil tudi prijeta, sta uporabila tajno radijsko postajo v namenom, da bi ovirala francoske oddaje v nemščini.

Izvedenci so izračunali da stane sedanja vojna nekaj nad \$1400. vsako minuto vojno Anglijo. Koliko stane vojna druge poročilo ne omenja. Anglijo stane vsako uro vojna \$84,000.00 vsak dan pa \$2,016,000.00. Ali niso to ogromne številke za samo eno državo? In če bi pred vojno kdo prosil državo za kako tako le svoto, za kak dober namen, ali bi jo država dovolila? Za morijo jo pa mora in to vsak dan. Koliko potroši vsak dan Nemčija in še druge države? Narodni in države, ki so zdaj v vojni so bili na glasu, da so najbolj civilizirani. Toda kdor bi jih sodil po njihovih dejanjih, bi jim na noben način ne mogel prisoditi dosti kake civilizacije.

Bivši ministerski predsednik Stojadinovič je imel v narčtu še pred par leti, da ustanovi v Jugoslaviji močno fašistično organizacijo. Tajno je bilo že vse organizirano in Stojadinoviča so že pozdravljali njegovi pristaši z vzkliki: "Živio naš vodža (vodja)!" Že takrat so bile v teku tajne priprave, da bi bil "vodža" postal diktator. Pa je nekdo informiral o tem pravočasno namestnika kneza Pavla in "vodža" je moral iti. Takrat je rešil deželo pred fašizmom Slovenec. Kdo jo je rešil zdaj, se bo še zvedelo.

Odkar so pri Napreju gospodom okrog Proletarcu lansko leto navedli, kako gospodje ronajo svojo politiko in svoj business nismo več čitali, da bi bil Zajčev Francelj ponujal kakemu Naprejevemu potniku kakih kvantvic in kisle repe. Kadar se fantje potobajo med seboj, bo zopet likof. Sloviti manager Kori, ki pravijo da zna cente obracati, bo poskrbel za likof.

Barbiča še niso prepričali, kamreč, da je delovanje clevelandске napredne skupine koristno za rdečo žlahto na Lawndale. Barbič je še vedno mnenja, da kolikor manager Lojze dobi za C. G. toliko manj dobi manager Kori na Lawndale. Kori in Barbič ne dasta mnogo na prazne fraze, ki jih iztesa iz rokava kak vodja. Ona se razumeta le na groše in če teh ni bentita in svetlo gledata, pa naj bo temu kriv Pavel ali Savel.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

POSLUŠAJTE vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

TARZAN IN OGENJ V THORU

(107)

(Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Pristopili so odposlanci kraljice Ahtee k Tarzanu in Perry O'Rourke ter jima odklenili vrata, katere sta imela priklenjene okoli členkov na nogah ter ju nato dobro zastražena odvedli proti Kraljici Ahtei, ki je zunaj jame čakala njunemu prihodu, sedeča v okrasnem sedezu na slonu.

"Torej, moj Tarzan, kralj opic in ti Perry O'Rourke, kako se vama kaj dopade delo v teh rudnikih?" ju je kraljica pozdravila z nasmeškom. "Se ne pritožujem," odvrne kratko Tarzan. Perry pa ječno pogleda kraljico in silne skozi stisnjene ustnice: "Res, prijeto je delati za te, kraljica."

"Po znakih, ki jih vidim na tvojih plecih, katere je zapustil paznikov bič, ti verjamem, da mora biti prijeto," reče zasmehljivo kraljica. "Paži se," ježno zavpije Perry, "da ne pojdes prej —". V skrbi, da nagla Perryjeva jeza se bolj ne razdrži kraljice, Tarzan mirno vpraša:

"Kaj nameravaš sedaj napraviti z nami, Ahtea?" "Prišla sem, Tarzan od opic, da ti povem, da se je približal čas dvoboja med teboj in —". Nadaljnega stavka ni spregovorila, samo zavpija je v strahu, kajti slon, na katerem je sedela z Jannette, je začel divje gpletati z rilcem.

POZORI! Pogled na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnina potekla obnovi jo in pomagaj listu!

DANAŠNJI POLOŽAJ POLJSKIH UNIVERZ

Dobili smo obširnejše poročilo o stanju kulturnih zavodov, zlasti univerz na Poljskem, ki bodo mogoče zanimali tudi naše ljubitelje kulturnega življenja in napredovanja. Pisali smo že v našem časopisu, da so nemške oblasti že 5. novembra 1939 zaprle vse profesorje krakovske univerze ter jih poslale v koncentracijske taborove v okolico Berlina, tam kjer stoji znana olimpijska naselbina in kjer je našlo mesta tudi še 13.000 nemških delomržežev in nevarnih ljudi. Teh profesorjev je bilo 150. izmed katerih jih je bilo le malo osvobojenih. Med temi zadnjimi so taki prijatelji slovenskega naroda kakor zadnji rektor slavist Lehr Splawinski, ki je med drugimi napisal tudi knjigo o pismenih jeziki vseh Slovanov, tudi Slovencev, dalje dialektolog K. Nitsch, velik dobitnik in podpornik slovenskih dijakov, ki so študirali v Krakovu, kakor tudi prof. Malecki, raziskovalec slovenskih dialektov v Istri, o katerih je svoj čas izdal posebno monografijo izredno velikega pomena. Toda v taboru je ostala še velika večina profesorjev, izmed katerih jih je nekaj pod naporom razmer in časa tudi umrlo. Tako je umrl bivši rektor prof. Estreicher, kateremu so novi gospodarji ponudili celo predsedništvo nove poljske vlade za Poljsko gubernijo, ki ga ni hotel sprejeti ter je šel rajši v zapor in smrt. Umrli so prof. Smolenski, geograf, in prof. Mayer, profesor rudarske akademije. Nadalje eden največjih poljskih literarnih zgodovinarjev, učitelj več pokolenj — tudi slovenskih dijakov — stari Ignac Chrzanowski; Adam Krzyzowski, svetovno znani ekonomist in sociolog; M. Siedlecki, prof. zoologije, in Kazimierz Kostanecki, bivši predsednik Akademije znanosti in umetnosti. To so umrli profesorji krakovske univerze, ene najstarejših univerz na svetu (1364), ki so jo nemške oblasti zaprle, ker so profesorji nadaljevali s predavanji in izpraševanji, ne da bi vprašali za dovoljenje oblasti, ter ker je "krakovska univerza skozi pet stoletij predstavljala trdnjavo poljskosti." Če je krakovska univerza ostala nepoškodovana, je pa varšavska trpela hudo uničenje. Razen ene stavbe so vse uničene ali pa tako poškodovane, da niso za rabo. Toda tudi v profesorjskem zboru je trpela velike izgube že za časa obleganja. Tako je padel med prvimi kot žrtev veliki prijatelj Slovencev prof. dr. Golembek, ki je še lani maja meseca imel več predavanj v Ljubljani. Enako je padel prof. Sosnowski, eden izmed obnoviteljev poljske arhitekture; dalje prof. Lutostanski, znani pravnik, dr. Konopacki, znani medicinar, ter Morawski, romanist. V koncentracijskem taboru pa je umrl prof. Dembinski, profesor zgodovine in član Medparlamentarne unije ter častni doktor oksfordske univerze. Nekateri profesorji so izgubili vse svoje literarno in življenjsko delo, ki so ga imeli pripravljene v rokopisih (prof. Lukaszewicz). Katoliška univerza v Lublinu, edini podobni zavod v Srednji Evropi, je zaprta in da je pogorel tudi ves arhiv, ki je bil velike vrednosti. Univerza v Poznaniu je ostala nepoškodovana, toda bila je takoj zaprta in profesorji povečini internirani ali pa vzeli kot talci v zapor. Posebno teh zadnjih je veliko, med njimi učenjaki svetovnega pomena (Miniarski, Wjciechowski, T aylor itd.). Znani poznanjski profesor, bivši minister v Avstriji,

Louis Cwiklinski je izgubil razum ob novici, da so njegove tovariše zaprli. Velik del univerzitetnega arhiva je uničenega, ko so ga peljali z vlakom v Kutno, kjer so ga zagzali z letalsko bombo.

Dočim so tako zaprte vse univerze pod nemško okupacijo, je univerza v Vilnu prišla pod litvansko oblast ter deluje v litvanskem jeziku. Zamenjani so vsi profesorji ter je postala univerza podružnica litvanske v Kovnu. Poljske študente sprejemajo sedaj s a m o po tretjem letu študija in to pod pogojem, da se nauče dobro litvansčine, iz katere morajo delati poseben izpit pred strogo komisijo. Kakor smo že poročali, je prišel v Vilno za profesorja bivši litvanski diktator Waldemaras. Univerza v Lvovu pa deluje še najbolj normalno, toda je preurejena v boljševisko, ki jo opravljajo profesorji iz Kijeva. Rektor je mladi kijevski docent Marčenko, komisar pa prof. filozofije iz Kijeva Javčuk. Poljski profesorji so nekateri še ostali na svojih mestih, dasi se dela na tem, da se spreminjajo povsem duh univerze, na kateri so že stolice za raziskavanje leninizma in marksizma. Ustanovljena je komisija, ki naj pripravi vse za preureditve in presmeritve univerze. Teološko fakulteto pa so takoj ukiniteli, ker se je ta študij ne strinja z novim nazorom. Čeprav so zasedle nove oblasti tudi bogoslovno vzgojevališče, v katero se je vselila medicinska fakulteta, ki ima glavna predavanja v bivši kapeli, vendar lahko v njej stanuje še 70 bogoslovcev, čeprav je njihova fakulteta črtana. Na univerzi je glavni jezik ukrajinsčina pa tudi poljščina ni brez veljave. Uradni naslov pa je sedaj Univerza Ivana Franka, ki je bil glavni ukrajinski pisatelj. Predavanja na pravni fakulteti obravnavajo ustavo Sovjetske republike ter sovjetskega prava.

Tako je danes razmerje na bivših poljskih univerzah, ki so bile ponos evropske vede, ki pa so danes v razvalinah kot vsa Poljska.

ITALIJANSKA SODBA O ANGLEŠKI VOJSKI

Glavni fašistični organ "Il Popolo d'Italia" je objavil članek o angleški vojski. V članku najprej na splošno ugotavlja, da je "tako kvalitativna kakor številna vrednost britanske vojske neprimerno večja kakor leta 1914," nato pa piše med drugim: "Ne zdi se nam, da se motimo, ako rečemo, da utegne biti njena najvišja številna moč, vstevši tudi čete, ki prihajajo iz dominionov, dosežena ne šele v štirih letih, kakor je to bilo leta 1914, temveč že v približno dveh letih."

Svoj pregled zaključuje glavni fašistični organ takole: "V celoti je jasno, da se je britanska vojska razvila v smeri kvalitetne vojske, ki je bogato opremljena z orožjem in mehaničnimi sredstvi, ki ji stoji ob strani ogromen industrijski aparat s prav tako ogromnimi zalogami surovin, katere so ji na razpolago v okviru imperialne gospodarske organizacije. Vojaški ukrepi Velike Britanije predstavljajo dejstva, ki jim ni primere v angleški zgodovini in značilno izpričujejo voljo do zmage, ki preveva angleške vodilne sloje."

"Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet" sta lista, brez katerih bi ne smela biti nobena slovenska družina!

Zemljevid kaže južno polovico Norveške, kjer se točasno vršijo priprave za bitke. Nemci imajo zasedeno južno obzračje ter preko Oslo navigator do mest Roeros ter skoraj do Dombas. Angleži pa nasprotno prodirajo od pristanišča Andalsnes (2) vrgli jugu in na severu proti Trondheimu, kjer so zopet zasidrani Nemci, in sicer do Steinkjera. Severno od tam, namreč v Namsosu, pa so se zopet izkrcale angleške in francoske čete.

ZAVAROVANJE

ZA DELAVCE IN NJIHOVE DRUŽINE POD SOCIJALNO-VARNOSTNIM ZAKONOM

Socijalno-varnostni zakon (Social Security Act) je postava, ki jo je kongres sprejel. Ustanavlja dve vrsti socijalnega zavarovanja — zavarovanje proti nezaposelnosti in starostno oziroma posmrtninski zavarovanje za delavce in njihove družine. Nadalje poskrbuje za javno pomoč potrebnim starcem, potrebnim slepecem in odvsnim otrokom.

Socijalno-varnostni zakon je bil sprejet 1. 1935 in spremenjen 1. 1939. Sledeci je eden izmed vrste člankov, ki razložijo našim čitateljem njihove pravice, koristi in dolžnosti pod starostnimi in posmrtninskimi določbami tega zakona.

Ako ste pod Socijalno-varnostnim zakonom vpravičeni do starostnih zavarovalnih plačil, boste dobivali mesečna plačila do smrti, ko postanete 65 let star ali kasneje, čim prenehate delati. Znesek, ki ga boste dobivali vsak mesec, bo enak odstotku vaše povprečne plače za vsak mesec, h kateremu odstotku se doda neki kredit za vsako leto zavarovanja; to je, za vsako koledarsko leto, v katerem ste bili plačani vsaj toliko, da ste dobili \$200 ali več za delo, za katero zakon določa zavarovanje. Da izračunate, koliko pokojnine boste dobivali vsak mesec, je dvoje potrebno: 1) Najdite, koliko znaša vaša povprečna mesečna plača; 2) vzamite odstotek te povprečne plače in dodajte k istemu kreditu za leta zavarovanja.

Vaša povprečna mesečna plača

Da najdete svojo povprečno mesečno plačo: seštejte vse plače, ki ste jih dobili za delo, ki je po zakonu zavarovano, in to od časa, ko je isti stopil v veljavo dne 1. januarja 1937, pa do začetka onega četrletja, ko stopite v pokoj, bodisi v starosti 65 let ali pa kasneje. To skupno svoto treba deliti skozi število mesecev v isti dobi.

Imamo pa dve izjemi k temu splošnemu pravilu. Ena se nanaša na delavce, ki so sedaj stari, druga pa na mlade ljudi, in to na sledeči način:

Ako ste bili 65 let stari pred 1. 1937, ko je zakon stopil v veljavo, seštejte plače, ki ste jih dobili od 1. januarja 1937 pa do svojega rojstnega dne, preskočite potem čas od svojega rojstnega dne do 1. januarja 1939 in od tedaj naprej zopet seštejte plače do začetka četrletja, ko prenehate delati. (Temu je tako, ker začetni zakon ni pošteval plače po starosti 65 let in ker sprememba v tej določbi sega nazaj do 1. januarja 1939.)

Ako ste mlad delavec, ki je dosegel svoj 22. rojstni dan potem, ko je zakon stopil v veljavo prvega januarja 1937, seštejte vse svoje plače brez ozira na starost. Ko pa izračunate število mesecev v svrhu delitve, izpustite vsako četrletje, predno ste postali 22 let stari, v katerem je vaša plača bila manj kot \$50; to je, na primer, ako ste začeli delati v starosti 13 let v deločasnih službi za \$3 na teden oziroma ako ste sploh zaslužili manj kot \$50 v kakem četrletju, tedaj naj se ne prištevajo meseci v takih četrletjih.

Koliko boste dobivali

Da najdete, koliko bodo znašala vaša mesečna plačila: vzamite 40 odstotkov od prvih \$50 svoje povprečne mesečne plače, potem pa vzamite 10 odstotkov od naslednjih \$200 (kar je čez \$250 na mesec, ne prihaja v poštev); seštejte ti dve številki. Vzamite potem 1 odstotek od te skupne svote za vsako leto, v ka-

terem ste dobili \$200 ali več za delo, ki je po zakonu zavarovano, in dodajte tudi to. Skupna svota vsega tega je vaše mesečno zavarovalno plačilo.

Na primer, recimo, da ste za dobo 10 let dobivali povprečno \$50 na mesec. Vzamite 40 odstotkov od \$50 in dobite \$20. Dodajte po 1 odstotek od tega zneska za vsako leto izmed teh 10 in dobite \$22, kar je ono, kar boste dobivali na mesec.

Ako mesto \$50 ste povprečno dobivali \$100 na mesec, se vaše mesečno plačilo izračuna takole:

40 odstotkov od prvih \$50	\$20.00
10 odstotkov od ostalih \$50	5.00
\$25.00	
10 odstotkov od \$25 za 10 let zavarovanja	2.50
\$27.50	

Poleg tega imamo plačila za vašo družino, ki so odvisna od zneska, ki ga sami dobivate.

Vaše mesečno starostno zavarovalno plačilo ne more biti nikdar manj kot \$10 na mesec. Z drugimi besedami, ako bi po računu manj prišlo, se znesek dvigne na \$10.

OPAZKA—Starostni in posmrtninski zavarovalni sistem se razteza le na delavce, ki zaslužijo mezde ali plače, in na njihove družine, ki imajo potrebne kvalifikacije pod tem sistemom. Naj se ta ne zmeša z Javno pripomočjo, federalno-državnim sistemom, ki daje pomoč osebam, ki so v potrebi — starcem, slepecem in odvsnim otrokom. Za informacije o zavarovalnem sistemu vprašajte pri najbližji podružnici Social Security Board-a, ki se nahaja v vaši bližini.

KNJIŽNA PRODUKCIJA V ANGLIJI

Po agenciji 'Britanova' posnemamo naslednje zanimive podatke o letni knjižni produkciji v Angliji: Velika Britanija je po svoji knjižni produkciji na enem prvih mest v svetovni produkciji knjig. Računa se, da znaša vrednost knjig, ki izidejo vsako leto v Veliki Britaniji, poldrugi milijon funtov. Približno ena tretjina teh knjig se letno izvozi v inozemstvo, oziroma v ostale dele britanskega imperija. Izvažajo se predvsem šolske knjige, toda statistika kaže, da je od začetka sedanjih vojne dalje zelo veliko povpraševanje tudi po knjižah politične vsebine. Zato je tudi državna tiskarna v Londonu od lanskega septembra dalje nenavadno zaposlena. Njeno izdajanje angleške "Modre knjige" je bilo samo v inozemstvu prodano v okoli 100.000 izvodih. Zanimivo je, da je največ izvodov te knjige 'bilo odposlanih na Nizozemsko.

P. Kazimir Zakrajšek:

PO DVANAJSTIH LETIH

(Spomini iz mojega obiska Amerike.)

(Dalje)

Tako mi je Mr. Gregorič, pijonir čičaške naselbine, pravil, da so tudi svojemu prvemu društvu sv. Stefana ki je podlagla KSK Jednote kot št. 1. mučenca, temveč kralja, toraj po rodu Madžara, katerega so pa dobili od Slovakov. Šele pozneje so vzeli mučenca sv. Stefana za svojega patrona.

Tako je bilo tudi v Milwaukee popolnoma naravno, da so se Slovenci naselili v okrajih, kjer so našli Nemce, prav samo iz teh praksičnih vzrokov in jim radi tega ne smemo in ne moremo očitati narodno nezavednosti, ker tudi nje ni vodilo nič drugega kakor samo življenjska potreba in njih praktični čut. Prav isto sem našel tudi v New Yorku in Brooklynu, kjer so v veliki večini naši Domžalci in iz okolice Mengša. In kdo bi si upal ravno tem očitati kako narodno nezavednost, ker je malo ameriških Slovencev, ki bi bili narodno tako zavediti, kakor ravno ti. Ker sem v Brooklynu in New Yorku preživel sam nad 10 let, sem imel dovolj prilike, da sem to vprašanje lahko dobro proučil. Tako sem se tudi jaz moral v New Yorku naseliti v nemškem župnišču sv. Miklavža na drugi cesti, in bi si vendar od nikogar ne dovolil očitka, da sem to storil iz narodne nezavednosti. Tujina je pač tujina, kjer si more naseljenec pomagati pri iskanju svojega življenja kakor si more, kjer si more, in ni ne časa, ne prilike velikega izbiranja. Vendar pa ne bom tajil, da to naseljevanje Slovencev med Nemci marsikje ni ostalo brez vsake škode za njihovo narodno zavest in so se tekom let jasno pokazale posledice, da se je naš človek marsikje navadil nemških razmer, naučil nemškega jezika, da so nemški duhovniki in nemška društva začela vabiti k sebi Slovence, ko so spoznali njih lepe lastnosti, njih vernost, njih poštenje, zlasti pa njih visoko izobrazbo, četudi so bili le preprosti sinovi kmetškega in delavskega stanu iz tujine, vse to na škodo njihove slovenske narodne zavesti.

Pa tudi glede tega ne smemo nanje danes metati kamenja očitkov, temveč moramo zvrčati večjo krivdo na domovino, ki se ni zavedla svoje svete dolžnosti da bi bila o pravem času poslala za svojimi ljudmi tudi svojih narodnih slovenskih duhovnikov. Saj smo imeli pri Družbi sv. Rafaela v Ljubljani še v letih 1928 in do dalje 1930. velike težave, ko so prosile slovenske šole več slovenskih šolskih sester iz domovine, da bi jim bilo v Ameriki mogoče sprejeti več slovenskih farnih šol v svojo oskrbo, in smo prosili tedanje vlade za te sestre prednostne kvote, da bi mogle v Ameriko, pa nam v Beogradu tega niso hoteli ugoditi, češ, da ne bodo podpirali katoliške propagande med izseljenci. Danes so seveda tudi v Beogradu drugačnega prepričanja, pa se škoda, ki jo je za ozkosrčnost tedanjih naših slovenskih zastopnikov v vladi v Beogradu ne da več popraviti in se nikdar več ne bo dala popraviti. Po deset do dvajset tisoč Slovencev je odšlo letno iz domovine v Ameriko. Ali bi ne bila dolžnost domovine, da bi se bila vprašala: "Kaj bo pa s tolikimi našimi katoliškimi ljudmi v tujini? Kdo bo zanje versko poskrbel? Kdo je mogel doma misliti, da imajo ameriški škofje že slovenskih duhovnikov, ki se bodo zanje zavzeli, ki bodo razumeli slovensčino, jim pridigali slovensko, jih spovedovali slovensko? Bil sem dvakrat pred svetovno vojsko doma, pa se mi je reklo: "Amerika naj poskrbi zanje!" Druge narodnosti tega niso storile.

Kaj je našim vernim Slovcem v Ameriki pri takih razmerah preostajalo drugega, kakor to, da so sami zase poskrbeli, kakor so vedeli in znali, in se naselili pri cerkvah, kjer so mogli vsaj deloma zadostiti tudi svojim verskim potrebam. V tem je domovina zelo zelo veliko grešila naš svojimi izseljenci in nosi težko odgovornost za tisoče njihovih odpadov od vere, pa tudi za zmanjšanje njihove narodne zavesti, za njih zastrupljenje po Nemcih, med katere so se samo primorani naselili in se jim pridružili.

(Dalje prih.)

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

Organizacija Ku Klux Klanov je pred kratkim odločila, da si v naprej njeni člani ne bodo več zakrivali obrazov. Slika kaže njihov vrhovnega načelnika, Colescotta.

DENARNE POŠILJATVE

se še dostavljajo v Jugoslavijo in Italijo. Prosimo pa pošiljatelje nakazil za stari kraj, da pošiljajo v takih svotah, kakor tu navedene, namreč v ravnih svotah po sto, kot 100, 200, 300, 400 ali 500 dinarjih. To radi praktičnosti izplačl.

Kdor želi poslati pošiljatev potom kabla (brzjavo), lahko stori po znižani ceni za \$1.00, kar je treba namreč dodati k cenam za gotove svote dinarjev. (Ta znižana cena za kabeliranje velja le za Jugoslavijo.)

Naše cene so zdaj:

JUGOSLOVANSKI DINARJI:

Za \$ 2.30	100 Din
Za \$ 4.40	200 Din
Za \$ 6.50	300 Din
Za \$ 8.45	400 Din
Za \$ 10.25	500 Din
Za \$ 20.00	1000 Din
Za \$ 39.00	2000 Din

ITALIJANSKE LIRE:

Za \$ 3.25	50 lir
Za \$ 5.90	100 lir
Za \$ 11.50	200 lir
Za \$ 17.00	300 lir
Za \$ 28.00	500 lir

Nakazovati pošiljatev, da bi se izplačale v ameriških dolarjih zdej ni mogoče.

Vse pošiljateve naslovite na:

JOHN JERICH
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

Naznanilo in zahvala

Naznanjam vsem žalostno vest, da je 17. aprila ob 11. uri 12 minut, preminula moja predraga soproga,

Anna Bučar

(ROJENA ŠEME).

Pokojna je bila doma iz vasi Luče pri Višnji gori, fara Žalno, ter je dosegla starost nad 70 let.

Ne da se mi popisati velike žalosti nad to bridko izgubo. Stori mi vse, kar je bilo v naši moči, da bi jo ohranili pri življenju, toda za mučno bolezen rak, na kateri je trpela, ni bilo zdravila in Bog jo je poklical na boljši prostor. Bila je zelo dobra žena in mati ter priljubljena pri vseh, kar je pokazal njen pogreb, katerega so se udeležili tudi ljudje drugih narodnosti. Pokopana je bila po katoliškem obredu na najinem lastnem prostoru na St. Mary's pokopališču.

Naj izrazim najlepšo zahvalo našemu preč. g. župniku, ki so irske narodnosti, a so zelo dobri in so jo prišli večkrat obiskat. Zahvaljujem se tudi hčerki pokojnice, ki je bila ob njeni postelji do zadnjega zdihtajaja. Enako tudi najini hčerki, Angelci Gren, ki ji je bila tako dobra in zato se je pokojna tudi tako težko ločila od nje ter od njenih otrok ter od otrok otrok. Veselili smo se, da bomo mi trije skupno poromali v Lemont, toda usoda je drugače odločila in zdaj bova z drago Angelco sama promola tja ter ti izprosila najlepši prostor pri Mariji, katero si tako ljubila.

Prisrčno se zahvaljujem vsem tukajšnjim Slovcem, ki so nas tolažili ter poklonili toliko vencev ter darovali za sv. maše. Naj Bog vsem obilo poplača. Posebej se moram zahvaliti Mrs. Mary Stajnar za toliko pomoč.

Zaljučjo ostali:

JAKOB BUČAR, soprog; pokojnice hči ter njena cela družina, ter najina draga hčerka **ANGELCA GREN**.

East Moline Ill. 27. aprila 1940.

Jules Mary — J. M.

Dogodek na Poganskem polju

IZ PREDVOJNIH ČASOV

Prišla sta dva moža z nosilnico, na katero sta položila truplo. Že sta nosilnico vzdignila, da bi odnesla truplo, ko je Longhi zdajci planil proti njima, ju odrl in se z razprostrtimi rokami vrgel na Karloto.

Možje so vprašaje pogledali komisarja, a ta jim je velel s čudnim naglasom: "Pustite ga!" Pri tem je skrbno opazoval Longhijevo početje.

Pavle Longhi pa je začel zmedeno govoriti: "Zakaj jo hočete odnesti? ... Kam jo boste spravili? ... Ne maram, da mi jo vzamete ... Kaj hočete z njo, saj je mrtva?"

Ni se jokal. Samo nekako ihtenje je zdaj pa zdaj presekalo njegove besede in streslo njegovo telo. Vročična rdečica je pokrila njegovo obličje in mu pobarvala oči. Njegove oči so izražale pogled blaznika.

"Longhi, bodite pametni," ga je prosil zdravnik.

Tudi komisar je stopil k njemu in mu rekel: "Saj je ne maram ločiti od vas, zato bomo prenesli njeno truplo v vašo hišo."

Tedaj je Pavle Longhi skočil pokoncu, pograbil Karlotino truplo, ne da bi bil rekel besedico, in s truplom v naročju začel z dolgimi koraki stopati proti svoji domačiji.

"Kakšne mišice ima!" je menil zdravnik ...

V mesariji je stara Longhijka nepremično sedela na stolu. Ni se zganila, ko je prispel njen sin z groznim bremenom, a v njenih očeh se je zmešnilo in debele kaplje potu so ji curljale izpod las.

Pavle je šel mimo nje, ne da bi jo bil pogledal, in v prostoru za prodajalno odložil Karloto. Nato pa je utrujen sedel na stol. Njegova mati se je približala mrliču blede, s spačenimi potezami in s stisnjenimi ustnicami.

"Da," je rekla, "Karlota je ... Kdo jo je umoril?"

Pepina, ki je z zaprtimi očmi počivala na beli blazini na stolu, ki ga je po volji usode le redkokdaj zapustila, je bila videti nezavestna.

Komisar Parenti je pokazavši na mesarja, njeno mater in bolešno Pepino skrivaj velel zdravniku: "Ali veste, kaj se mi pri vseh teh treh ljudeh zdi najčudnejše? Nobeden izmed njih se ne joče."

"Toda mladi Longhi je ves obupan. Ali to ni dovolj?"

"Žalostna komedija! Vsi trije se silno bojijo. Prisegel bi gospod doktor, da ne vedo samo podrobnosti zločina, temveč poznajo tudi morilca!"

"To je zelo hudo osumljenje. Ali se ne motite?"

Komisar je odkimal in rekel: "Pojdite z menoj. Ustvarite si sami svojo sodbo."

2.

Zdravnik je šel prvi iz hiše. Za njim pa Parenti. Pri vratih se je komisar še enkrat hitro obrnil nazaj in z ostrim pogledom svojih sivih oči osvrknil Longhija, njegovo mater in sestro. Prvi je bil še zmerom kakor brezčuten in se ni brigal, kaj se je dogajalo okoli njega. Njegova bolna sestra je olajšano zavzdihnila, ko je

odšel policijski uradnik Torej ni bila nezavestna. Vdova pa je s sklenjenimi rokami sedela na stolu in sledila uradniku z očmi, ki so bile polne plašne napetosti.

Ob naglem gibu, ki ga je napravil uradnik, sta obe ženski sklonili glavi. Komisar se je ironično nasmehnil, poklical zunanjo stražnika in jima zapovedal, naj budno pazita na prebivalce v Longhijevi hiši.

Hkratu z zdravnikom se je vrnil komisar na pogansko njivo. Ob kopji je še zmerom stal napol naloženi voz. Nineta in dekleta sta bili šli, a hlapci so sedeli na vozilu in se pogovarjali o skrivnostnem umoru. Okoli kope so bila tla pokrita s slamo, tako da se tam sled ni mogla videti, zaradi česar je komisar velel hlapcem slamo pograbit, kar se je v nekaj trenutkih tudi zgodilo.

Kakor hitro je bila slama pospravljena, so se videli sledovi. Na strani, kjer je bilo najdeno truplo, je bila zemlja čisto stepana. Razločno so se videli vtiski nerodnih, z žebli okovanih čevljev tesno drug ob drugem in često prekrizani — zgovoren dokaz, koliko se je moral morilec truditi, da je tako visoko porinil truplo med slamnate snope. Iste stopinje so prihajale od skupine poraslih gričev, ki so mejili na Pogansko polje na vsej severni strani in se nadaljevali vse do vasi Serravalleja. Sled je bila tu zelo nerazločna, ker so bila tla presuha in drobljiva, vendar sta Parenti in njegov spremljevalec zdravnik šla v tej smeri dalje, trdno prepričana, da sta na pravi sledi. Ostre oči Parentijeve so kmalu ugotovile, da gresta prav.

Kakor že omenjeno se je vil ob vznožju gričevja potok; na obeh straneh potoka je bil več metrov širok pas, porasel z močvirno travo in grmovjem, iz katerega so tu in tam gledala tudi visoka drevesa. Tu je bilo zasledovanje spet lažje, zlasti ker solnce še ni bilo povsod posušilo rose. Kmalu sta odkrila pot, ki jo je bil napravil morilec, ko je vlekkel za seboj truplo svoje žrtve. Čisto razločno je bila vidna zveržena sled, ki je, kakor je kazalo, prihajala z Longhijeve domačije. Držala je do hrvi čez potok, sestojče iz treh debelih desk. Od tod se je vila steza navkreber in potem na desno po grebenu gričevja.

Na hrvi sta za nekaj trenutkov obstala. Parenti je razmišljal: če je prišel morilec s svojim bremenom z griča, potem njegova dozdajšnja domneva ni prava; toliko skrbneje in vestneje bo torej treba preiskati sled.

Toda že po nekaj korakih sta prišla na kraj, ko se je sled ločila od steze in držala na levo v grmovje. Tu je bila trava po teptana in videle so se nalomljene in odlomljene vejice. Ne daleč naprej je bila majhna, samo s travo porasla jasa, in tu je Parenti, kakor je domneval, naletel na prostor, kjer je ležalo truplo v travi. A vtiski ob strani naj bi pričali, da je mrcel poleg trupla klečal.

"Morda je bil utrujen ali pa se je hotel prepričati, ali je njegova žrtev res mrtva," je menil komisar in doktor Bergoni mu je moral pritrčiti.

(Dalje prih.)

MI IN NAŠI OTROCI

PRIJATELJSKI POGOVOR JE POTREBEN

Pred par tedni sem govoril o težkočah, ki jih imajo nekateri družine, ker otroci ne razumejo dobro jezik svojih staršev in starši ne razumejo dobro angleški. Ne le jezik, marveč tudi drugi razlogi utegnejo držati otroke in starše daleč druge od drugih.

Kdaj ste zadnjič imeli zares prirčen pogovor s svojimi otroki? Morda že zdavnaj. Ali ste se nekam odtujili drug od drugega, ko so bolj odrasli? Ako je temu tako, je prav gotovo, da vas to boli. Stena med starši in otroci ni dobra stvar. Čarobna je moč prijateljskih besed, ki odpravljajo vsako odtujenje tako hitro, kakor žarki solca raztapljajo led.

Poznam dečka, skoraj dvajset let starega, ki se je klatil z nekogango nekoliko let. Kradli so in uganjali druge nečedne stvari, pa bi tudi moj deček slabo nalezl, da so ga zasačili. Imel sem z njim dolge pogovore in povedal mi je zgodovino svojega življenja. Začel je z drugimi pobalnimi iste starosti krasti sadje s stojnice, ko je bil le osem let star. Kmalu so pobalnici začeli krasti večje stvari, na zadnje celo avtomobile. Prišlo do spopadov med gangami. Sedaj mnogo prejšnjih sobobalnikov je v ječi. Moj deček je morda imel le srečo. Morda je on končal z vsem tem, ali dvomim, da bo v stanu imeti kaj uspeha s svojim življenjem.

Nekega dne sem ga vprašal, da-li so njegovi starši imeli kaj pojma o tem, kar je uganjal. Močno ganjen mi je rekel, da ni in da sploh se niso mnogo brigali o tem, kar je delal. Imel je sestro, ki se je zares zanimala zanj, ali umrla je. S solzami v očeh mi je rekel, da sem bil jaz prva oseba, ki je v zadnjih letih pokazala resnično zanimanje zanj.

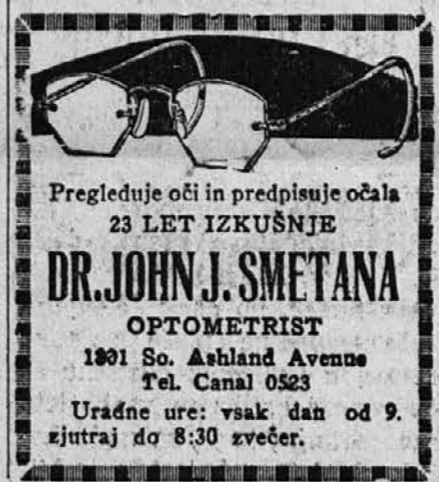
Povrnimo se nazaj v njegova prva leta, ko je začel krstiti zakon. Bržkone se je bahal pred drugimi dečki s svojim dozdavnim korenjastvom. Prepričan sem, da pod kožo se je bal. Da je njegov oče ali njegova mati imela navado pogovarjati se z njim, bi ju dolgo ne vzelo doznati, da

je kradel jabolka. Tu je bil čas za prijateljski pogovor, ne za jezno kričanje. Kako drugače bi se bilo razvilo njegovo življenje? Kaj pa se je dogajalo, oče ga je redno tepel in mati je imela preveč opravkov, da bi se preveč brigala zanj.

Tu je bila ona stena med njimi. On ni razumel, kako so starši trpeli v svojem srcu radi njegovega pomanjkanja vsakega spoštovanja do njih in do domovine, od koder so prišli. Starši pa niso razumeli, da pod drznim pogledom se je skrival ustrašen otrok, ki je potreboval njihovo ljubezen in pomoč. Starši morda mislijo, da je Amerika pokvarila njihovega otroka. On sam zasmevalno opravlja tujerodne stvari, češ, da ne znajo vzgajati svoje otroke, pa ne zna, da tisočine drugih so vzgojile najfinejše otroke. Teško je zanj, da bi razumel, kaj so tujerodci prispeli k veličini te dežele, ker ne vidi tega prispevka pri sebi doma.

Ni vedno lahko imeti resen pogovor z otroki. Starši in otroci dostikrat prihajajo v nepotrebna navzkrižja v svojem medsebojnem odnošaju. Ne da bi zares hoteli, rečejo in storijo dostikrat nekaj, kar boli in škoduje. Za srečo je povsod najti ljudi, ki znajo dajati pravi nasvet in pomagati v takih težavah. Ako se zanimate, pišite mi in prav sren bom, da vam dam ime in naslov takih večakov. Upam, da čutite, kako je potrebno imeti dobre odnose s svojimi otroki. Zatorej imejte prijateljske pogovore z njimi. F.L.I.S.

Ne odlašaj na jutri, ali pa "bom že enkrat," še danes stopi h sosedu in ga nagovori, da si naroči "Am. Slovenca."

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE

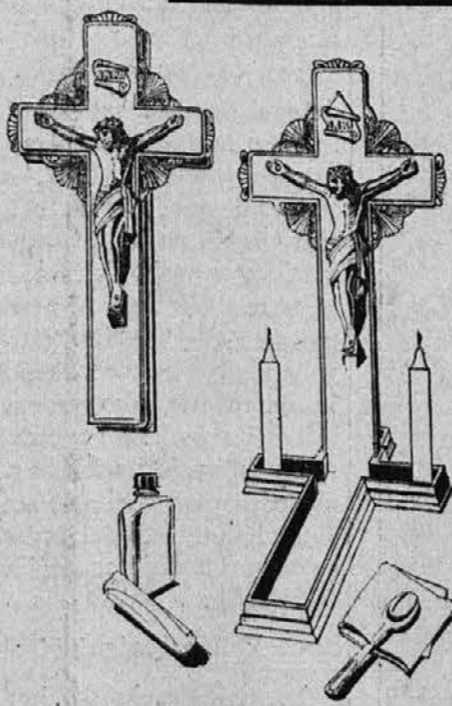
proti ognju, tornadu in avto nezgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglaste pri:

JOHN PRISEL

15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIO

ZASTOPNIK "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" IN
PRODAJALEC HIŠ.

KRASEN KRIŽ

kateri tvori pripravo, ki se rabi ob času previdevanja bolnikov.

Narejen je po novem praktičnem načinu iz tako zvanega "Wood Fiber" materiala. Visok blizu 11 inčev. Narejen tako, da se vsa priprava, kot svečke, flaška za blagoslovljeno vodo, barta, prtič, žličke zloži v križ. Nato se načelna stran križa zapre kot pokrov in imate krasen križ za obesiti na steno. Narejen je v lepi orehovi barvi. Križ je vlit iz lepe svetle medenine.

Te križe so začeli izdelovati pred kratkem kot posebno noviteto in se radi praktičnosti zelo prodajajo.

STANE S POŠTNIHO: \$2.50

Znesek je poslati v Money order ali čeku z naročilom na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trank

Razne statistike ne povejo

vsega, marsikaj pa le pojasnijo. Indijanci rodov Ute in Piute imajo do 56 rojstev na tisoč ljudi. Splošno narodno število znaša le nekaj na d 16. Recimo, da tako ostane odsihmal. Kaj bi to lahko prikazalo? Kakor letos bo Velika noč na 24. sušca šele l. 2391. Kako bi bilo lahko tedaj? Amerika bi imela skoroda izključno-rdečekežce, in ti bi svojim otrokom lahko pripovedovali, da so nekoč bili belokožci v veliki večini, pa so izginiti. Tako seve le, ko bi bilo odvisno vse edinole od števila.

Enako je zanimiva tudi statistika nadškofije v Los Angelesu. Statistika krstov prikazuje ogromno večino katoličanov nad drugim prebivalstvom. Ko bi šlo tako naprej, kakor kaže sedanja statistika, bi v kratkem postala nadškofija skoroda izključno katoliška. Prihajajo v poštev še druge okolščine, vsekako pa kaže prvi in drugi slučaj, kam lahko dovede "planirano" urejevanje prebivalstva, domače protinaravna kontrola. Narava ne pozna usmiljenja, z železno doslednostjo gre svojo pot in pomandra vse, kar se ji ustavlja.

Od časa do časa nekaj zašumi baje prav v katoliških vrstah zoper avtokratične razmere v cerkvi. Nasprotniki cerkve odpirajo usta do ušes. Pametna in konstruktivna kritika v katoliški cerkvi nikakor ni zadušena, nemogoča, z golim kritiziranjem pa nikomur ni pomagano.

Zelišča prinesejo zdravje

Čudovita sestavina življenja poživljajočih zelišč je najnovejši odkritje modernih časov. Ne glede na to, kako mila, ali kako resna je vaša bolezen, trpljenje ali bolečina — tu je upanje za vas. Zelišča narave nikoli ne odrečejo! Helena Schymanska, čičaška slavna zališčarka, ki je pomagala tisočim trpečim, vam nudi čudovito endolarško — osemdnevno zeliščno zdravljenje za katerokoli bolezen imate, za 50c. Pri nesite ta oglas s seboj za izredno ponudbo endolarškega zeliščnega zdravljenja za 50c in prejmite koristno poročilo in zdravstveni nasvet BREZPLAČNO ali pa brezplačni vzorec zdravilnih zelišč. Ako ne morete priti — pišite za prosto preizkušnjo in zdravstveno informacijo. Pošljite 25c v znak ali gotovini za zavijanje in poštino.

HELENA HERBAL HEALTH INSTITUTE, Slavonic Dept.—M. Y. Ure: 11 zjut. do 8 zveč.; nedelje do 2 pop. — Tel. BRUnswick 4900 1869 No. Damen ave., Chicago, Ill.

Aprilski "Forum" je objavil precej strupa. N. V. Fetterly piše in pravi, da je "član rimo-katoliške cerkve in živi na Srednjem zapadu." Pozna ga nihče, kakor vidim, in sumljivo je, da piše v "Forum." Danes gre za to, ali naj postane svet demokratičen ali avtokratičen. Cerkev je za demokracijo, pa trdijo nasprotniki cerkve, da je vse to le hinarščina, ker sama je vsa avtokratična. Papež postavlja kardinale, in kardinali izvolijo papeža, in papež imenuje škofo in škofje župnike. In ti postavljajo cerkve in šole in lajki služijo le za neke svetovalce, odločilne besede nimajo itd. itd. Gre še za bolj važne zadeve, ki posegajo v življenje, n. pr. pri kontroli porodov.

Tudi naši slovenski naprednjaki so se že večkrat podali na to pot kritiziranja cerkve, da je pri količak še zvestih vernikih ubijajo, in tako sami sebe postavijo ne njeno mesto. "Mors tua, vita mea — ko umre cerkev, bomo mi zaživeali," jim velja.

Well, vsa kritika ali ogorčenje ni nič novega, že stara roba. Ako je cerkev božja ustanova, je vsaka kritika temeljnih smernic izključena. ... skala, na to skalo sezidam svojo cerkev." Ker pa obstaja ta ustanova za ljudi, imajo nekaj besede tudi ljudje. In tu imajo besedo, naj nasprotniki še tako kričijo ... in ker za golo kričanje v cerkvi ni mesta, zato stoji tudi njena organizacija trdna pri vseh viharjih, dočim se v se maja tam, kjer so kritiki golih kritikastrov odprli vrata na stežaj.

Kdor hoče živeti ali bi mogoč živeti le, ko bi skritiziral cerkev in jo podrl, se bo sam prej podrl. To vidimo lahko vsak dan, ko kritika cerkve kritizirajo lastni bratci, da ne ve, kje mu stoji glava in opletava na desno in levo.

To velja pri nas, in prav povsod. Oblika je različna, podiranje cerkve isto. Ampak "...peklenske sile je ne bodo premagale."

Spati katoličani ne smejo, spijo pa lahko mirno.

Prireditve, ki so oglašane v "Am. Slovenca" so vedno uspešne.

Jacob Gerend Furniture Co.

Prilagodimo naš pogrebni zavod. Dobite nas po dnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po smernih cenah.

704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.

Telefon: 65 — Res. 4080-W

ŠMARNICE

ki jih priporočamo č. gg. duhovnikom, družinam in posameznikom za mesec majnik:

1. EVHARISTIČNE ŠMARNICE \$1.50
2. MARIJA V PREDPODOBAH in PODOBAH, Jože Volc \$1.00
3. SVETA MAR. MARIJA ALALOK, Blaž Dvoršak \$1.00
4. LAVRETANSKE ŠMARNICE, J. Jerše \$1.00
5. MARIJA VRTNARICA NAŠEGA SRCA \$1.00
6. MARIJA VZOR KRŠČANSKEGA ŽIVLJENJA, Fr. Kruljc \$1.00
7. NA SV. GORO, M. Brumat \$1.00
8. MARIJINA BOŽJA POTA V EVROPI, Jos. Lavtižar \$1.50
9. POZDRAVLJENA KRALJICA, J. Jerše \$1.00
10. ŠMARNICE MARIJE POMOČNICE, Fr. Knific, Broš \$0.75
11. ŠMARNICE ARSKEGA ŽUPNIKA \$1.00
12. ZNAMENJA NA NEBU, Jos. Jerše \$1.00
13. RIMSKE ŠMARNICE, Dr. Mihael Opeka \$1.00
14. LEPA SI, LEPA SI, ROŽA MARIJA \$1.00

Naročila je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in prepričajte se!